

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Durumları ve Genel Eğilimlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma

Ayşe SEZGİN Tuğba EREM Adem AKSOY

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü, 25240 ERZURUM (aaksoy@atauni.edu.tr)

Geliş Tarihi : 07.10.2006

ÖZET: Araştırmanın amacı, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesinde okuyan öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarını, genel eğilimlerini, bölümleri tercih etme nedenlerini, okudukları bölümlerden memnun olma durumlarını, sahip oldukları eğitim alt yapısını, alışkanlıkları ve kültürel faaliyetlere katılma durumlarının belirlenmesi ve genel profilinin çıkarılmasıdır. Bu amaçla fakültede öğrenim gören öğrencilerle tam sayım yolu ile anket yapılmıştır. Anket sırasında öğrencilerin bir kısmının derse katılmamasından dolayı toplam öğrencilerin yaklaşık %70'i ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar LİMDEP istatistik programı ile yüzde olarak çizelge şeklinde verilmiştir. Sonuç olarak, erkek öğrenci oranı, kız öğrenci oranının yaklaşık iki katı olduğu, yaş dağılımının genelde 18 ile 24 arasında olduğu, öğrencilerin %73,1'nün Doğu Anadolu dışındaki bölgelerden gelmiş olduğu, ailelerinin eğitim düzeyinin genelde düşük olduğu, %65,4'ünün normal lise mezunu olduğu ve %69'unun devlet yurdunda ve evde arkadaşları ile kaldıkları, istekli olarak tercih edenlerin oranının %46,4 olduğu, %71,2'sinin Ziraat Fakültelerini açıkta kalmamak için tercih ettikleri, yaklaşık yarısından fazlasının okudukları bölümden memnun oldukları, belirtilen kötü alışkanlıklardan sigara dışındaki diğer maddeleri kullanım oranının düşük olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyo-Ekonomik Yapı, Öğrenci, Ziraat Fakültesi

A Research on General Tendencies and Socio-Economic Status of Students in Faculty of Agricultural Atatürk University

ABSTRACT: Purpose of study is to configure of general profile and to determine the the situation of the participation in cultural activities and to detect their habit or education back ground they have, the satisfaction with their departments they attended to, the preference for their departments general tendency, socio-economics situations of the students receiving education from the Faculty of Agriculture. For this purpose, a survey was carried out with the students attending to their education in this faculty by means of full-count way. But during the survey, as a group of the students didn't participate in the study, the survey was carried on about 70% of total students. The results are given as percentage table by means of LİMDEP statistical programme. In conclusion, it was found out that the ratio of male students were to folded of that of female students and that the distribution of the age became in general between 18 and 24 years and that 73,1% the students came from the outside of Eastern Anatolia and that the education level of them were very low and that 65,4% of the students become high school graduates and that 69% of the students stayed in formal boarding house or hostels or stayed at home with their friends and the ration of volunteer preference was 46,4% and that 71,2% of the students preferred this faculty with the fear of without finding a place in any faculty and that more than half of them satisfied with their departments and of all mentioned habits, the use of the other stuff except for the cigarette was low.

Key words: Socio-Economics Structure, Students, Agriculture Faculty

GİRİŞ

Türkiye'de önemli bir kitle olarak var olan gençliğin ne derece önemsendiği buna verilen değerle ölçülür. Bunu anlamak için gençliğin sorunlarının neler olduğunu ve bunlara yönelik çözümlerin birlikte değerlendirilmesi gerekir. Gençliğin sorunları özünde toplumsal yapıdan kaynaklanır ve bu sorunların kökeni yaşadığı çevrenin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı içinde yer alır. Gençliğin en önemli sorunlarından biri de eğitimidir (Esengün ve Matlaş, 1991).

Eğitim, en geniş anlamı ile bireylerin bilgi, duygu ve düşüncelerinde istenen yönde bir değişim ve gelişim meydana getirmektir (Yurttaş, 2000). Eğitimin ve özellikle de nitelikli eğitimin önemi günümüzde iyi bir şekilde anlaşılmalıdır. Nitelikli eğitim ailede başlamakta, temel eğitim, lise ve yüksek öğretimle sürmektedir. Nitelikli eğitimin geliştirilebilmesi için, aile eğitimi, temel eğitim, lise ve yüksek öğretiminin birbiri ile uyumlu olması gerekir. Ailede ve temel öğretimde nitelikli eğitim almayan öğrenciye, yüksek öğretimde nitelikli bir

eğitim-öğretim programı uygulamak belki olasıdır ancak çok zor olduğu da bir gerçektir (Erkan ve Budak, 2000). Gerek günlük gerekse ekonomik yaşantıda iyi eğitim almış insanların yeri oldukça farklıdır. Bu nedenle günümüzde aileler çocuklarına iyi eğitim verebilmek için çok büyük emek ve para harcanmaktadır. İnsan eğitimine yapılan yatırımın en karlı yatırım olduğu bilinmektedir. Bireyler, karşılıklarına çıkan sorunları anlama, çözme ve doğru karar verme yeteneğini eğitimle kazanmaktadır.

Nitelikli eğitimde etkili olan faktörler, sosyo-kültürel faktörler, gelişimsel faktörler ve psikolojik faktörlerdir (Yapıcı ve Keskin, 2000). Sosyo-kültürel faktörler içerisinde; öğrencilerin geldiği ortam, ailenin eğitim durumu ve geliri, öğrencilerin sigara, alkol vb alışkanlıkları, sosyal ve kültürel aktivitelere katılma durumu gibi özellikler yer almaktadır.

Bu araştırmanın amacı, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesindeki öğrencilerin, sosyo-ekonomik yapısı, bu fakülteyi tercih etme nedenleri, sahip

oldukları eğitim alt yapısını ve kültürel faaliyetlere katılma durumları gibi genel profilinin çıkarılmasıdır.

Ziraat Fakültesine gelen öğrencilerin eğitim-öğretim niteliklerini arttırmaya yönelik planlı çalışmalar bulunmamakta ve mevcut durumun düzeltilmesi için bir takım çalışmalar yapılmaktadır. Bu nedenle araştırma sonuçları Ziraat Fakültesini tercih eden öğrencilerin genel profilini ortaya çıkaracağı için gerek Ziraat fakültelerinde verilen eğitim ile ilgili yeniden yapılanma çalışmalarına ve gerekse öğrencilerin sosyal ihtiyaçlarına yönelik çalışmalara kaynak teşkil edecektir.

MATERYAL VE METOT

Materyal

Araştırmada Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nde tüm bölümlerde öğrenim gören öğrencilere ilişkin veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Anket formunda öğrencilerin sosyal ve ekonomik özelliklerine yönelik sorular yer almıştır.

Elde edilen veriler çalışmanın birincil materyalini meydana getirmiştir.

Araştırmada, şimdiye kadar yapılmış çalışma ve inceleme sonuçları ikincil veri olarak kullanılmıştır.

Metot

Verilerin Derlenmesi

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nde tüm bölümlerde öğrenim gören öğrencilerle tam sayım yoluyla anket çalışması yapılmıştır. Anket yapıldığı sırada öğrencilerin bir kısmının derse katılmamasından dolayı tam sayıya ulaşılamamıştır ve yaklaşık öğrencilerin % 70'ni içeren 790 öğrenci ile anket çalışması yapılmıştır. 47 adet ankette istenen bilgiler tam doldurulmadığı için bu anketler değerlendirme dışı bırakılmıştır. Ayrıca anket çalışmasında öğrenci tekerrürü riskini ortadan kaldırmak amacıyla, her bölüm ve sınıf için katılımın fazla olduğu bir ders saati tercih edilmiştir. Değerlendirmeye alınan 743 anketin bölüm ve sınıflara göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin bölüm ve sınıflara göre dağılımı

Bölümler	1. sınıf	2.sınıf	3. sınıf	4. sınıf	Toplam
Gıda Mühendisliği	30	26	15	36	107
Peyzaj Mimarlığı	17	20	23	24	84
Ziraat Mühendisliği*	180	103	99	170	552
Toplam	227	149	137	230	743

* Ziraat mühendisliği bölümü 1. ve 2. sınıfları ile Hayvansal Üretim, Bitkisel Üretim ve Tarım Teknolojisi bölümlerinin 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Anket formları, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde ve 18 Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesinde geliştirilen anket formlarından faydalanılarak çalışmanın amacına uygun olarak düzenlenmiştir. Anketler 2005 yılı Mayıs-Haziran ayları içerisinde yapılmıştır.

Analizlerin Yapılması

Anketlerden elde edilen sonuçlar LİMDEP istatistik programı kullanılarak iki yönlü çizelge şeklinde oluşturulmuştur. Sonuçlar yüzde ve ortalama olarak verilmiştir ve sorulara ilişkin sonuçlar çizelgelerde özet olarak verilmiştir.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Öğrencilerin Genel Durumu

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesinde yapılan anket sonuçlarına göre öğrencilerin cinsiyetlerine

göre dağılımı incelendiğinde toplam öğrencilerin %64'ünün erkek, %36'sının bayan olduğu Tablo 2'de görülmektedir. Bölümler arasında öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımında ise Gıda ve Ziraat Mühendisliğinde erkek öğrencilerin oranının bayan öğrencilere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Gıda Mühendisliğinde erkek öğrencilerin oranı %60, bayan öğrencilerin oranı ise %40 olarak belirlenmiştir. Ziraat Mühendisliğinde ise toplam öğrencilerin %66'sı erkek, %34'ü bayandır. Erkek ve bayan öğrenciler arasında en fazla fark Ziraat Mühendisliğindedir. Peyzaj Mimarlığı ise, bayan öğrencilerin oranı azda olsa erkek öğrencilerden fazladır.

Tablo 2. Bölümlerdeki öğrencilerin cinsiyetlere göre dağılımı (%)

	Gıda Mühendisliği	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Mühendisliği	Toplam
Erkek	60,0	49,0	66,0	64,0
Bayan	40,0	51,0	34,0	36,0
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı incelendiğinde, büyük bir çoğunluğunun yaklaşık %91,1'inin 18-24 yaşları arasında olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %0,7'lik kısmı 17 yaşından küçük ve %8,2'lik bölümü ise 25 yaşından büyüktür. Bölümler arasında da bu oranlar çok fazla

değişmemektedir. Ziraat Mühendisliğinde okuyan öğrencilerin %10,1'i 25 yaşın üzerindedir. Bu oran Peyzaj Mimarlığında %3,6 ve Gıda Mühendisliğinde ise %1,9'dur. Peyzaj Mimarlığında 17 yaşından küçük öğrencilerin oranı %2,4'tür (Tablo 3).

Tablo 3. Bölümlerdeki öğrencilerin yaş sınıflamalarına göre dağılımı (%)

Gruplar	Gıda Mühendisliği	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Mühendisliği	Ortalama
< 17	0,0	2,4	0,5	0,7
18 -21	48,6	51,2	44,2	45,6
22-24	49,5	42,8	45,2	45,5
25 <	1,9	3,6	10,1	8,2
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesindeki öğrencilerin ailelerinin ikamet ettikleri yerlere göre dağılımına bakıldığında birinci sırada %26,9'luk oran ile Ziraat Fakültesinin bulunduğu bölge olan Doğu Anadolu Bölgesi gelmektedir. Bu bölgeyi sırası ile %20,2 ile Karadeniz, %15,6 ile İç Anadolu, %15,3 ile Marmara, %11,3 ile Akdeniz Bölgeleri takip etmektedir. En son sırada ise %6,9 ile Ege ve %3,8 ile Güneydoğu Anadolu Bölgeleri yer almaktadır.

Bölümler arasındaki dağılıma bakıldığında, Gıda Mühendisliğindeki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%26,2) Marmara bölgesinden ve Peyzaj Mimarlığındaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu da (%27,4) Karadeniz Bölgesinden gelmektedir. Ziraat Mühendisliğindeki öğrenciler için ise, Doğu Anadolu Bölgesi %31,7'lik oranla ilk sırada yer almaktadır (Tablo 4).

Tablo 4. Bölümlerdeki öğrencilerin ailelerinin ikamet ettiği coğrafi bölgelere göre dağılımı (%)

Bölgeler	Gıda Müh.	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Müh.	Toplam
Karadeniz	20,6	27,4	19,0	20,2
İç Anadolu	17,8	13,1	15,6	15,6
Akdeniz	14,0	11,9	10,7	11,3
Doğu Anadolu	6,5	21,4	31,7	26,9
Marmara	26,2	20,2	12,5	15,3
Ege	11,2	6,0	6,2	6,9
Güneydoğu Anadolu	3,7	0,0	4,3	3,8
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Öğrenci ailelerinin %54,5'i il merkezinde, %29,3'ü ilçe merkezinde, %5,1'i, belde de ve %11,1'i ise köyde ikamet etmektedir (Tablo 5). Bölümler arasındaki dağılıma bakıldığında köyde

ikamet edip Ziraat Mühendisliğini tercih eden öğrencilerin sayısının diğer bölümlere göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin ailelerinin ikamet ettiği yerleşim birimi (%)

	Gıda Müh.	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Müh.	Toplam
İl merkezi	50,5	59,5	54,5	54,5
İlçe merkezi	34,6	32,1	27,9	29,3
Belde	9,3	3,6	4,5	5,1
Köy	5,6	4,8	13,1	11,1
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Ziraat Fakültesinde okuyan öğrencilerin anne ve babalarının eğitim durumlarına göre dağılımına bakıldığında öğrenci babalarının büyük bir oranının

ilköğretim (%43,0) ve lise (%27,3) düzeyinde eğitim aldıkları tespit edilmiştir. Yine üniversite eğitimi alanların oranı da (%21,0) küçümsenmeyecek kadar

yüksek bir oranda olduğu Tablo 6’da görülmektedir. Okur-yazar olmayanların oranı %2,6 ve lisansüstü eğitim alanların oranı ise %1,7’dir. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına bakıldığında ise %56,3’ünün ilköğretim eğitimi aldıkları saptanmıştır.

Okur-yazar olmayan öğrenci annelerinin oranı da %11,6 gibi yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Buna karşılık lisansüstü ve üniversite eğitimi alanların oranı ise sırasıyla %0,3 ve %6,9 olarak belirlenmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin baba ve annelerinin eğitim durumlarına göre dağılımı (%)

Eğitim Düzeyi	Gıda Müh.		Peyzaj Mim.		Ziraat Müh.		Toplam	
	Baba	Anne	Baba	Anne	Baba	Anne	Baba	Anne
Okur-yazar değil	1,9	5,6	2,4	15,9	3,5	13,2	2,6	11,6
Okur-yazar	6,5	14,1	2,4	2,7	4,3	7,1	4,4	7,9
İlköğretim	40,2	54,2	44,1	57,5	44,6	57,1	43,0	56,3
Lise	29,0	19,6	21,3	17,8	27,0	15,9	27,3	17,0
Üniversite	20,6	6,5	27,4	6,1	19,0	6,3	21,0	6,9
Lisansüstü	1,8	0,0	2,4	0,0	1,6	0,4	1,7	0,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tablo 7’de öğrenci ailelerinin aylık gelirlerine göre dağılımına bakıldığında, ailelerin %42,8’i 501-1000 YTL arasında gelire sahiptir. %23,8’lik kısmının 500 YTL’nin altında ve %21,9’luk oranın 1001-1500 YTL arası gelire sahip oldukları tespit edilmiştir. 1501-2000 YTL gelire sahip olan öğrenci

ailelerinin oranı %7,6 ve 2001 YTL’nin üzerinde gelire sahip olanların oranı ise %3,9 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre öğrenci ailelerinin aylık gelir açısından %66,6’sının orta gelir düzeyinin altında yani 1000 YTL’nin altında gelire sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirlerine göre dağılımı (%)

Gelir Grupları	Gıda Müh.	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Müh.	Toplam
< 500	18,7	13,1	26,4	23,8
501-1000	42,1	42,9	42,9	42,8
1001-1500	26,2	23,8	20,8	21,9
1501-2000	9,3	13,1	6,4	7,6
2001<	3,7	7,1	3,5	3,9
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Diğer yandan öğrencilerin aylık gelirlerine göre dağılımına bakıldığında, ilk sırayı %39,7 oranı ile 101-250 YTL arasındaki gelir dilimi oluşturmaktadır. Bu oranı sırası ile, %23,6 ile 51-100 YTL ve %22,6 ile 251-500 YTL arasındaki gelir grupları izlemektedir. 50 YTL’nin altında gelire sahip

öğrencilerin oranı %10,6 iken 501-1000 YTL arasında gelire sahip olanları oranı ise %3,5’tir (Tablo 8). Yine aynı tabloda öğrencilerin yaklaşık %85,9’unun 51-500 YTL arasında aylık gelire sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin aylık gelirlerine göre dağılımı(%)

Gelir Grupları	Gıda Müh.	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Müh.	Toplam
< 50	3,7	6,0	12,7	10,6
51-100	21,5	15,5	25,2	23,6
101-250	35,5	42,9	40,0	39,7
251-500	36,4	27,4	19,2	22,6
501-1000	2,9	8,2	2,9	3,5
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Ziraat Fakültelerine gelen öğrencilerin aldıkları eğitiminin alt yapısını göstermek amacıyla düzenlenen Tablo 9’a bakıldığında öğrencilerin %65,4’ünün Düz lise eğitimi aldıkları görülmektedir.

Bunu sırasıyla %13,8 ile Anadolu lisesi ve %10,2 ile Meslek lisesi izlemektedir. Fen ve özel liselerin oranının ise oldukça düşük olduğu tabloda açıkça görülmektedir. Bölümler arasındaki dağılıma

bakıldığında ise Gıda Mühendisliği %23,4'lük ve Peyzaj Mimarlığında %11,9'luk oranlar ile Anadolu lisesi ikinci sırada gelmektedir ve bu oranların Ziraat

Mühendisliğine göre oldukça yüksek olduğu da dikkati çekmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin mezun oldukları liselere göre dağılımı (%)

	Gıda Müh.	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Müh.	Toplam
Meslek Lisesi	5,6	7,1	17,8	10,2
Anadolu Lisesi	23,4	11,9	6,0	13,8
Fen Lisesi	0,0	1,2	0,5	0,6
Düz Lise	61,1	67,1	68,1	65,4
Süper Lise	8,1	9,1	6,5	7,9
Özel Lise	1,8	3,6	1,1	2,1
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Tablo 10'da öğrencilerin barındıkları yerlere göre dağılımı verilmiştir. Öğrencilerin %44,4'lük kısmı evde arkadaşları ile birlikte, %24,6'sı devlet yurdunda, %13,7'si evde aile ile, %11,2'si özel yurttan, %4,2'si evde akraba ile, %1,3'ü evde tek ve

%0,6'sı ise diğer yerlerde kalmaktadır. Bölümler arasındaki dağılımda da benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Sadece Gıda Mühendisliğinde özel yurttan ve evde akraba ile kalanların oranı diğer bölümlere göre biraz daha fazladır.

Çizelge 10. Bölümlerdeki öğrencilerin barındıkları yerlere göre dağılımı (%)

	Gıda Müh.	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Müh.	Toplam
Devlet Yurdu	22,4	23,8	27,5	24,6
Özel Yurt	14,9	11,9	6,8	11,2
Evde aile ile	6,6	14,3	20,3	13,7
Evde arkadaş ile	45,8	48,8	38,6	44,4
Evde tek	1,8	0,0	1,8	1,3
Evde akraba ile	8,5	1,2	3,2	4,2
Diğer	0,0	0,0	1,8	0,6
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Tablo 11'de Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesinde okuyan öğrencilerin üniversite eğitimi tercih etmelerinde etkili olan faktörler verilmiştir. Bu

faktörler; meslek sahibi olmak, bilgi ve beceri geliştirmek, toplumda itibar görmek, iş bulmak ve daha çok para kazanmak şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 11. Öğrencilerin üniversite öğrenimini tercih etme nedenlerine göre dağılımı (%)

	Gıda Müh.		Peyzaj Mim.		Ziraat Müh.		Toplam	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
İş bulmak	79,0	21,0	76,8	23,2	59,3	40,7	64,1	35,9
Meslek sahibi olmak	86,9	13,1	85,1	14,9	75,8	24,2	78,5	21,5
Daha çok para kazanmak	65,9	34,1	64,3	35,7	53,1	46,9	56,2	43,8
Toplumda itibar görmek	72,4	27,6	82,3	17,7	73,5	26,5	74,4	25,6
Bilgi ve beceri geliştirmek	73,8	26,2	81,0	19,0	74,3	25,7	75,0	25,0

Öğrencilerin okumakta oldukları bölümlere isteyerek gelme oranına bakıldığında, ankete katılan öğrencilerin yarısından fazlası (%53,6) bu fakülteye istemeyerek geldiklerini ifade etmişlerdir (Tablo 12). Bölümler arasındaki dağılıma bakıldığında Ziraat

Mühendisliğinde bu oran %58,7'dir. Gıda Mühendisliğinde ve Peyzaj Mimarlığında ise bunun tam tersi bir durum olmuştur. Bu bölümlerde okuyan öğrencilerin yaklaşık %61'i isteyerek tercih ettiklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 12. Öğrencilerin okudukları bölüme isteyerek gelme oranı (%)

	Gıda Müh.	Peyzaj Mimarlığı	Ziraat Müh.	Toplam
Evet	61,7	60,7	41,3	46,4
Hayır	38,3	39,3	58,7	53,6
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesindeki öğrencilerin bu fakülteyi ve bölümleri tercih etme nedenlerine göre dağılımına bakıldığında, öğrencilerin büyük bir kısmının bu fakültenin idealindeki meslek olmadığı görülmektedir. İdealindeki meslek olduğu için seçenlerin oranı %22,5'tir (Tablo 13). "Ailemin isteği ile" tercih ettim

diyenlerin oranı %31,1 iken, "Açıkta kalmamak için" seçtim cevabını verenlerin oranı ise %71,2'dir. Tablo 13'te açıkça görüldüğü gibi Ziraat Fakültesine gelen öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bir yükseköğretim programına yerleştirilmek ve açıkta kalmamak için ziraat fakültesini tercih etmişlerdir.

Tablo 13. Öğrencilerin bölümleri tercih etme nedenlerine göre dağılımı (%)

	Gıda Müh.		Peyzaj Mim.		Ziraat Müh.		Toplam	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
İdealimdeki meslek	27,1	72,9	20,2	79,8	21,9	78,1	22,5	77,5
Ailemin isteği ile	27,1	72,9	17,9	82,1	33,9	66,1	31,1	68,9
Açıkta kalmamak için	66,4	33,6	64,3	35,7	73,2	26,8	71,2	28,8

Öğrencilerin okudukları bölümden memnun olma durumlarına göre dağılımı Tablo 14'te verilmiştir. Öğrencilerin %57,0'ı bu soruya evet cevabını vererek, memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Bölümler arasındaki duruma bakıldığında evet cevabını verenlerin oranının Gıda Mühendisliğinde %71,1, Peyzaj Mimarlığında %64,2 ve Ziraat Mühendisliğine ise %53,2 olduğu görülmektedir.

Tablo 14. Öğrencilerin okudukları bölümden memnun olma durumları (%)

	Gıda Müh.	Peyzaj Mim.	Ziraat Müh.	Toplam
Evet	71,1	64,2	53,2	57,0
Hayır	28,9	35,8	46,8	43,0
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Öğrencilerin Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere Katılma Durumu ve Aışkanlıkları

Tablo 15'de öğrencilerin önemli sosyal faaliyetlere katılma durumlarına göre dağılımı verilmiştir. Bu çizelgeye göre öğrencilerin yaklaşık %46,2'si sinemaya gitmektedir. Bunu sırasıyla spor

karşılamları (%45,8), konser (%28,2) ve tiyatro (%27) izlemektedir. Konser ve tiyatro faaliyetlerine katılma oranının az olmasının nedeni olarak bu tür etkinliklerin sınırlı sayıda düzenlenmesi gösterilebilir.

Tablo 15. Öğrencilerin belirtilen sosyal faaliyetlere katılma durumlarına göre dağılımı (%)

Aktiviteler	Hayır	Evet	Toplam
Sinema	53,8	46,2	100,0
Tiyatro	73,0	27,0	100,0
Konser	71,8	28,2	100,0
Spor Karşılamları	54,2	45,8	100,0

Öğrencilerin televizyon programlarını izleme durumlarına göre dağılımında birinci sırada %74,2 ile haber programları gelmektedir (Tablo 16). Bunu sırasıyla %68,7 ile yarışma, %62,7 ile belgesel, %61,3 ile film ve dizi, %56,4 ile müzik-eğlence-

magazin, %53 ile spor, %51,6 ile tartışma programları izlemektedir. En az tercih edilen televizyon programı ise %34,8 ile ekonomi ile ilgili televizyon programlarıdır.

Tablo 16. Öğrencilerin televizyon programlarını izleme durumlarına göre dağılımı (%)

	Hayır	Evet	Toplam
Haber	25,8	74,2	100,0
Tartışma	48,4	51,6	100,0
Ekonomi	65,2	34,8	100,0
Spor	47,0	53,0	100,0
Müzik-Eğlence-Magazin	43,6	56,4	100,0
Yarışma	31,3	68,7	100,0
Belgesel	37,3	62,7	100,0
Film ve Dizi	38,7	61,3	100,0

Tablo 17'ye göre boş zamanlarını arkadaşları ile geçiren öğrencilerin oranının %88 olduğu tespit edilmiştir. Boş zamanlarını kitap okuyarak değerlendirenlerin oranı ise %54,7'dir. Öğrencilerin

%52,3'ü sinema ve tiyatroya giderek, %49,1'i spor yaparak ve %47'si internette boş zamanlarını geçirmektedirler.

Tablo 17. Öğrencilerin boş zamanlarında yaptıkları faaliyetlere göre dağılımı (%)

Aktiviteler	Hayır	Evet	Toplam
Spor yapma	50,9	49,1	100,0
İnternet	53,0	47,0	100,0
Kitap okuma	45,3	54,7	100,0
Arkadaş ile sohbet	12,0	88,0	100,0
Sinema ve tiyatro	47,7	52,3	100,0

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesindeki öğrencilerinin bağımlılık oluşturan maddeleri kullanma durumuna göre dağılımına bakıldığında sigara kullananların oranını %27,5 olduğu dikkati

çekerken, öğrencilerin %4,4'ünün alkol kullandığı görülmektedir (Tablo 18). Diğer bağımlılık yaratan maddelerden kullananların oranı ise %2,8 olarak belirlenmiştir.

Tablo 18. Öğrencilerin bağımlılık yaratan maddeleri kullanma durumuna göre dağılımı (%)

	Hayır	Evet	Toplam
Sigara	72,5	27,5	100,0
Alkol	95,6	4,4	100,0
Diğer	97,2	2,8	100,0

SONUÇ

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesinde okuyan öğrencilerin alışkanlıklarının, sosyal ve kültürel faaliyetlere katılma durumlarının belirlenmesi, geldikleri çevre, aile yapısı, gelir durumu vb özelliklerinin tespit edilmesi ve bu fakültede okuyan öğrencilerin gerek sosyal ve kültürel açıdan gerekse eğitim açısından istek ve ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçlar birkaç kategoriye ayrılarak yorumlanabilir.

Genel durumu gösteren sonuçlar şu şekilde ifade edilebilir; öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımına bakıldığında, erkek öğrenci oranı kız öğrenci oranının yaklaşık olarak iki katıdır. Fakat Peyzaj Mimarlığında kız öğrenci oranı daha fazladır. Bu bölümün yapısı gereği dekorasyon, bahçe düzenleme ve açık alanların mimarisine yönelik olması nedeniyle bayan öğrencilere daha cazip gelmektedir.

Öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı incelendiğinde beklenmeyen bir durumla karşılaşmamaktadır. Ancak, 25 yaş üzerindeki öğrencilerin oranı Ziraat Mühendisliği bölümünde %10,1 iken Gıda Mühendisliği ve Peyzaj Mimarlığında sırasıyla %1,9 ve %3,6 gibi oldukça düşük bir orandadır. Ziraat Mühendisliğinde bu oranın yüksek olmasının nedenleri, olarak; birkaç yıl üniversite eğitimi için sınavlara girip daha iyi yerleri kazanamayan öğrencilerin son tercih olarak ÖSS puanı düşük olan Ziraat Mühendisliğini tercih etmesi ve teknisyen olarak değişik kurumlarda çalışan kişilerin bu bölümde okuması gösterilebilir.

Öğrenci ailelerinin ikamet ettiği bölgelere bakıldığında doğal olarak en fazla oranın %26,9 ile üniversitenin bulunduğu bölge olan Doğu Anadolu Bölgesi olduğu belirlenmiştir. Öğrenci ailelerinin yarısından fazlası (%54,5) il merkezinde ikamet

etmektedir. Ailesi köyde ikamet eden öğrencilerin büyük bir kısmı Ziraat Mühendisliğinde okumaktadırlar. Bu durumun nedeni olarak, köyde ikamet eden öğrencilerin eğitim altyapısının daha düşük olması ve ziraati bir yaşam tarzı olarak benimsemiş olmaları gösterilebilir.

Öğrenci ailelerinin aylık gelir durumuna göre dağılımına bakıldığında, ailelerin yaklaşık %67'sinin Türkiye ortalaması olan 1267 YTL'den daha düşük düzeyde gelire sahip oldukları görülmektedir (Anonim 2007). Bu bağlamda öğrencilerin genel olarak ekonomik durumlarının düşük olduğu söylenebilir.

Ziraat Fakültelerine gelen öğrencilerin aldıkları eğitiminin alt yapısına bakıldığında, öğrencilerin %65,4'ünün normal lise eğitimi aldıkları görülmektedir. Fen ve özel lise eğitimi alanların oranının oldukça düşük olduğu dikkati çekmektedir. Eğitim alt yapısı açısından normal liselerdeki eğitim seviyesi göz önüne alındığında orta veya düşük düzeyde olduğu ifade edilebilir.

Öğrencilerin yaklaşık %71,2'sinin Ziraat Fakültesini açıkta kalmamak için tercih ettikleri belirlenmiştir. Okudukları bölümden memnun olma durumuna bakıldığında ise, Ziraat Mühendisliğinde memnun olma oranı %53,2 iken, Gıda Mühendisliği ve Peyzaj Mimarlığında sırasıyla %71,1 ve %64,2'dir. Gıda Mühendisliği ve Peyzaj Mimarlığının hem tercih edilme oranı hem de isteyerek okuma oranı açısından Ziraat Mühendisliği bölümüne göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Sosyal ve kültürel faaliyetler olarak öğrencilerin yarıya yakınının sinemaya gittikleri ve spor karşılaşmalarını izledikleri belirlenmiştir. En fazla seyredilen televizyon programları ise sırasıyla haber, yarışma, belgesel ve film-dizi olarak tespit edilmiştir. Öğrenciler arkadaşları ile sohbet ederek, sinema-tiyatroya giderek, kitap okuyarak giderek ve internette girerek boş zamanlarını değerlendirmektedirler. Öğrencilerin yaklaşık yarısının kitap okuyarak boş vakitlerini değerlendirmeleri, toplumda düşük olan okuma alışkanlığı dikkate alındığında iyi bir gelişme olarak görülebilir. Ayrıca öğrencilerin belirtilen kötü alışkanlık olarak nitelendirilen ve bağımlılık yaratan sigara dışındaki diğer maddeleri kullanım oranının

düşük olması sevindirici bir durum olarak algılanabilir.

İnsan hayatında üniversite dönemi gerek mesleki eğitim açısından gerekse sosyal ve kültürel gelişim açısından önemli bir süreçtir. Ancak Atatürk Üniversitesi, bulunduğu ilin hem iklim özellikleri hem de gelişmişlik düzeyi dikkate alındığında öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecek yeterli sosyal aktivite imkanlarına sahip değildir. Özellikle öğrencilerin katılabileceği sosyal ve kültürel aktiviteleri arttırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Ziraat Fakültesini açıkta kalmamak amacıyla tercih edenlerin oranı oldukça yüksektir. Bilhassa son yıllarda kısa sürelerde açılan Ziraat Fakülteleri sayısal olarak pozitif değerlendirilse de, madalyanın diğer yüzüne bakıldığında; kısa süreler içinde açılan fakültelerde yeterli öğretim üyesi, fiziki yapı, uygulama alanı, ödenek gibi imkanların sağlanamaması, eğitim ve öğretimin kalitesini düşürmektedir (Şenocak, 1967; Tosun, 1995). Buna bağlı olarak ta öğrencilerin başarı oranı düşmektedir. Bu nedenle mezun olan öğrencilerin sayısını arttırmaktan çok nitelik ve kalitesini arttırmaya yönelik önlemler alınmalıdır. Bu kapsamda gerekirse öğrenci sayısını azaltmak amacıyla ÖSS sınavında Ziraat Fakültesine alınan öğrenci kontenjanı azaltılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Anonim, 2007. www.tuik.gov.tr, (15.01.2007)
- Erkan, O., Budak, D., 2000. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesindeki Öğretim Elemanlarının Eğitim Yöntemleri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri, IV. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi, Tekirdağ
- Esengün, K., Matlaş Ö., 1991. Cumhuriyet Üniversitesi Tokat Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal ve Ekonomik Sorunları Üzerine Bir Araştırma, Kültür Araştırma Dergisi, Tokat.
- Şenocak, C. 1967. Yayın ve Haberleşme, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Tosun, F. 1995. Türkiye'de Ziraat Mühendislerinin Eğitim ve Öğretimi, İstihdam Sorunları ve Bazı Çözüm Yolları, Tarım Öğretiminin 149. Yıl Dönümü Paneli, Tekirdağ.
- Yapıcı, Ş., Keskin H., 2000. İlköğretimin ikinci kademesindeki başarılı ve başarısız öğrencilerin kişilik özellikleri, AKU Sınıf Öğrt. ABD'nda yüksek lisans tez çalışması, Afyon.
- Yurttaş, Z., 2000. Tarımsal Yayın ve Haberleşme, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ders Yayınları, Yayın No:67, Erzurum.